

TAMNO JE OSTRVO

TAMNO JE OSTRVO

(priče)

Kevin Bari

S engleskog preveo
Vladimir D. Janković

HELIKS

Naslov originala
Kevin Barry:
DARK LIES THE ISLAND

Copyright © Kevin Barry, 2012
Copyright © 2019. za srpsko izdanje, Heliks

Izdavač
Heliks

Za izdavača
Brankica Stojanović

Urednik
Bojan Stojanović

Lektor
Aleksandra Dragosavljević

Štampa
Artprint Media, Novi Sad

Tipografija
Janson Text

Prvo izdanje

ISBN: 978-86-6024-036-3

Smederevo, 2019.

www.heliks.rs

Co-funded by the
Creative Europe Programme
of the European Union

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Sadržaj

Preko krovova	7
Vratila se ženica	13
Fjord Kilari	34
Okrutnost	54
Pivsko putovanje u Landidno	63
Ernestin i Kit	85
Pohod na kopno	99
Čežnjiva Engleska	111
Doktor Sot	122
Devojke i psi	140
Beli hitači	153
Tamno je ostrvo	168
Berlin Arkonaplac – moje lezbijsko leto	181

Preko krovova

Jednog ranog letnjeg jutra, sedeo sam s njom gore, među gradskim krovovima i debelim belim oblacima koji su mileli iznad nas – zaista je rano bilo, i grad je još bio usnuo, a ona je bila tu, sasvim blizu mene. Silno sam žudeo za njom, silno i dugo – tri meseca najmanje; čitava večnost – a bio sam joj sad dovoljno blizu da vidim, premda nerazgovetno, kožu njenih golih ruku, i svaki pramen kose što se uvija kao zapeta pri vrhu, i majušne, razmazane tamne tačke u njenim očima boje lešnika. Bila je tu, nadohvat ruke. Grad pod nama bludeo je u spokojnim, pustim trenucima – pet sati je bilo – i moglo se naslutiti da počinje jedna savršena julska subota. Dovoljno je bilo da načinim prvi korak.

Nisam ja bio tek umislio da je rame blago nakosila prema meni, da je poletelo nekako, a i ono je bilo golo, samo bretelica preko njega. To naginjanje ramena moralo bi biti signal, znak da se vrata otvaraju.

– Ne bih voleo da sad zvučim kao neki, ono, strava kul tip – rekoh.

– Verujem ti – rekla je ona.

– Ali vrlo lako može biti da je pred tobom čovek koji je divljacima iz Korka doneo detroitski tehno.

Razgovarali smo o muzici, odeći, tabletama i satima koje smo proveli zajedno – prvo u noćnom klubu, a onda na žurci u stanu koji su iznajmili naši prijatelji, koji su sad svi listom bili popakovani unutra – neki su spavali, neki još malo pa spavali – dok smo se nas dvoje popeli na krov da popušimo džoint i gledamo kako sviće. Svaka rečenica imala je taj moduliran, razvučen ironičan ton – nikakva osećanja tu ni pominjana nisu. Razgovarali smo o svemu osim o prostoru koji nas deli.

Ja sam sedeo na šakama.

Pomislio sam: a što je ne bih poljubio u rame? Kakav bi to bio prvi korak? Potrajalo bi dve sekunde – da se nagnem, da usnama dotaknem to rame, i da se vratim u prvobitni položaj. I onda stidljivo da je šacnem postrance.

– Možda bi trebalo da pođem – rekla je.

Sad sam stvarno morao da preduzmem nešto.

– Nemoj još – rekoh.

Jezero tišine, a to je bio grad pod nama, sad bi se već, sporadično, uskomešalo, ali u neredovnim razmacima – škripnule bi gume nekog od taksija koji dole stoje parkirani, kratko bi zalajao pas iz neke zgrade negde daleko, vrlo daleko, čulo se i kako se svetla menjaju na semaforu na uglu Vašingtonove ulice i Grand Parejda. Eno tamo i crkve i njenog tornja, tog sivila starostavne pobožnosti, i pozelenelog mesinga kupole.

Okrenuo sam se prema njoj i pogledao je pravo u oči, i u tim očima video poziv: hajde, preduzmi nešto.

– Je l', imaš neke planove za subotu? – rekoh.

Opet sam pročitao razočaranje u njoj – podsticala me je da načinim korak, ali ja ništa nisam bio u stanju da učinim.

– Zavisi – rekla je.

Rame joj se još malčice nakosilo. Sad je bio pravi trenutak. Još sam sedeo na dlanovima i gledao preko krovova, i ništa nisam video, ništa primećivao nisam osim da mi srce ubrzano kuca.

– A... Kako ste se, ono, ti i Sesil upoznali? – rekoh.

Uzdahnula je i objasnila mi sve – upoznali su se na fakultetu, prvih par godina bile su cimerke na Francuskom keju.

– A-kako-ste-se-ti-i-Sesil-upoznali?

Izgovorila je te reči nekim prenaglašeno smorenim tonom – kao automat da drobi jednolično; reči su natrčavale jedna na drugu; rugala mi se.

Taj stan u Vašingtonovoj ulici bio je Sesilin – Sesil je veći deo te noći provela u svojoj sobi, tucajući se s nekim dečkom da se sve ori; za Sesil to nikad nije predstavljalo problem, da načini prvi korak.

– Ono, Sesil se noćas dobro provela – primetih ja.

– Da – uzvratila je na to.

Možda bi, jednostavno, trebalo da je pitam, pomislio sam tad. Smem da te poljubim? Kako li bi to zvučalo?

Galeb je sleteo na ivicu crkvenog krova. Ulica nas je delila celom širinom, ali dobro sam video sumanut sjaj u njegovom oku, živom, pa i komičnom, koje me je provociralo.

Izvukao sam levu šaku ispod zadnjice, pa prevalio njome taj prostor između nje i mene, opipavajući hladan kamen zidića, a onda prste ovlaš spustio na njene.

Ona – ništa.

Napregnuo sam se ne bih li čuo promenu u njenom disanju, ali ničeg nije bilo. Disala je ravnomerno i mirno, i ja sam se okrenuo ka njoj, a ona je samo nehajno gledala u krovove. Nije nagnula glavu ka meni. I ni reč nije prozborila.

Pomerio sam prste nazad, ali samo neki centimetar.

Pogledao sam, da vidim da li će i ona povući ruku na bezbedno rastojanje, ali nije to učinila.

Disala je ravnomerno.

A meni u grudima škripi, grebe – panika.

Pomislih tad: šta bi to najgore ovde moglo da se desi? Najgore što bi moglo da se desi bilo bi da ja krenem, a da ona ustukne. Nije to tako strašno da čovek, ipak, ne pokuša.

– Znači, sve što sad treba da uradim – rekoh – jeste da napravim prvi korak.

– Isuse bože – rekla je ona.

– Šta?

– Sve ćeš da zasereš – rekla je.

Ali nije ustala sa zidića. Ostala je pored mene. Dozvolila je tišini da naraste kao kvasac i ispuni sav prostor. Sad me je drugo nešto iritalo – ptičji poj iz pravca Parka biskupa Lusija. A šta ako bih njoj prepustio da napravi taj prvi korak? Možda bi ljudi prestali da se rađaju, a Zemlja da se okreće.

One ptice sad su pevale još glasnije, i njihova pesma premežila je krovove i spojila ih u jednu iskrzanu liniju, s višim tonovima u vidu crkvenih tornjeva i nižim u obliku krovova, tako da je sve to ličilo na muzičku notaciju. U stanu iza naših leđa vladala je mrtva tišina. Nas dvoje smo poslednji ostali budni, i sad je jutro bilo samo naše.

– Stvarno mi se sviđaš – rekoh.

– U redu – rekla je ona.

– Mislim: stvarno-stvarno.

Tako je teško bilo rečima izraziti se, ali reči su ipak izašle, i sada je njihovo dejstvo trebalo da se oseti. Okrenuo sam se, pogledao je, a okrenula se i ona, ali u stranu. Video sam da joj se obraz zacrveneo. Savršeno oblikovana ključna kost i rame, bez mane, glatko i oblo, pocrnelo od lepog junskog vremena. Imao

sam utisak kao da su moje reči odletele u belo nebo nad nama i tamo tiho implodirale; kao da odgovora na njih i ne mora biti.

– U redu – rekoh.

To je značilo sve. Celo leto moglo bi biti obojeno tim rečima. Učinilo mi se tad da ona uopšte ne diše. Netremice sam je posmatrao, a ona je gledala na sve strane, samo ne u mene, i ja sam počeo da odbrojavam sekunde, da vidim koliko će proći pre nego što se možda konačno ne okrene prema meni.

U zlim svojim snovima video sam sebe kako joj prilazim s lascivnim namerama – hladnih tankih usana, grabljivih, tek blago razmaknutih – a onda sam daleko dogurao tražeći načina da tu besprekornu magiju pretočim u stvarnost. Opet, nešto u samom njenom prisustvu me je razoružavalo; možda je to bilo osećanje da ciljам previsoko. Ona je zaista bila veoma lepa.

– Okreni se da te vidim – rekoh.

Nasmejala se, ali bio je to tek tanušan smeh, a bilo je u njemu i prizvuka šokiranosti – najednom sam, niotkuda, postao odlučan.

I ona se okrenula.

Bez zastajkivanja sam se nagnuo prema njoj – nisam dozvolio da mi se u glavi stvori zbrka od reči koja bi me sputala – i usnama dotakao njene.

Uzvratila je prilično dobro – otvorila je usta, vilice su nam radile lagano i predano, ali... Nismo se vinuli do nebesa; poljubac nije uzeo maha.

Posle ne znam ni ja koliko vremena – možda pola minuta, možda malo više – vrhove prstiju mi je, sasvim lagano, spustila na grudi, i jedva osetnim pritiskom stavila mi do znanja da je gotovo, već; taj pritisak napajao se direktno iz njenog srca. I tako me je, nežno, vrhovima prstiju odgurnula, da prekinе poljubac.

Okrenula se brzo i pogledala u stranu, dok sam se ja, istom brzinom, okretao da pogledam u suprotnom pravcu. Srce mi se otvorilo, upijajući sve crne otrove koje je to jutro imalo da mi ponudi.

Leto u punom jeku. Kosi zraci sunca koji se probijaju kroz nebo zaogrnuto belim oblicima, i crkva, preko puta, koja baca senku preko polovine Vašingtonove ulice; debeli golub uzleteo je tad ispod crkvene strehe, i tek je težak lepet njegovih krila u vazduhu razbio mračne čini koje su pale na nas. Okrenuo sam se, pogledao je, na šta je ona uzvratila nečim što je bilo pola osmeh, pola žalostiv izraz lica. Položila je dlanove na zidić i pridigla se. Lenjo je izvela taj pokret, da mi skrene pažnju na to šta propuštam.

– Idem ja sad – rekla je.

Klimnuo sam glavom što sam ravnodušnije mogao. Za to što sam uopšte bio u stanju da pokažem makar majušnu dozu hladnokrvnosti zahvalnost dugujem svojoj izdržljivosti. A izdržljiv sam bio kao mali srednjovekovni grad pod našim nogama – stavi me pod opsadu, i ja ću doleteti. Provukla se kroz krovni prozor, ušla u stan, i posle nekoliko trenutaka čuo sam kako se otvaraju i zatvaraju vrata stana; a onda i njene korake na stepeništu. Kako se bat njenih koraka stišavao, leto je prošlo, toga časa, iako se sunce uspinjalo nad krovovima, kameni zidić i ploče počele da se zagrevaju, a ja sam gledao u taj miran, tih grad, i sedeo sam tamo satima, i mesecima, i godinama. Sedeo sam tamo sve dok ono što se desilo između nje i mene nije iščilelo i nestalo, i dok muzika nije utihnula, a onda smo se, svi mi, odvukli kućama kroz usnule ulice, natovarivši svršenu mladost na leđa, i život je svaki čas trebalo da počne.

Vratila se ženica

Ovo je priča o jednom srećnom braku, ali pre nego što se ispuvraćate i okrenete drugi list, dozvolite mi da kažem da će na kraju moje lice biti priljubljeno uz hladan metal haube jednog volvoa, s rukama vezanim iza leđa, pri čemu su mi i moja prava saopštena na uho, jednoličnim glasom – to će se desiti na parkiralištu jednog velikog maloprodajnog objekta na Nas Roudu u Dublinu.

Mi smo se kao tinejdžeri zaljubili, Sirša i ja. Preslatka je bila, imala je sedamnaest godina; ja sam bio neku godinu stariji. Plavuša, vitka, prozračna, a koža joj bela kao kineski porcelan. Zelene njene oči bile su kao bezdana jezera – izvinite, ali ovo je ljubavna priča – i ja sam se utapao u njima. Imala je, pritom, i fantastične sise, male, ali kao iz udžbenika, savršene, taman ti u dlan stanu, a i izvanredno dupe. Mislim, dupe koje je bukvalno izvan reda. Skaredno što se šepuri, a ti isplazio jezik, zakovrnulo očima – ta oblina što se najednom pomalja, savršena, taj guz, nigde, ni malčice otromboljen; e, takva dva komada je ona imala. Kao polica, jedno od onih dupeta, kako je moj otac (oporo i, onako, muški izgovarajući reči, kroz iskrivljen poluosmeh) umeo da kaže: šolju čaja na njega da spustiš i da se ne prospe. Imala je, takođe, i taj jebozovan

smeh, i izgrađen ukus, i dobro me je razumela. Kad sad gledam na sve to, sa skromnošću koju donosi sredovečno doba, mogao bih da se složim s ocenom da tu i nije imalo bogzna šta da se razume. Bio sam jedan umereno poetičan klinac, i umereno buntovan, takođe, ali sam svakako marljivo učio, i tri meseca po završenom koledžu imao obezbeđeno mestašće u državnoj službi. Uzeli smo se čim je Sirša navršila dvadeset prvu – meni su tad bile dvadeset tri. Sada mi to izgleda nezamislivo mlado, ali bilo je to davno, krajem osamdesetih. I lepo smo izgledali nas dvoje – i ja sam bio lep klinac. U fazonu Meta Dilona, tako su govorili ljudi, i meni to ništa ne smeta. Sad, šta ti smeta, šta ne smeta, nije ni bitno – tek, nama se, vala baš, istorijski posrećilo na tržištu nekretnina. Kupili smo fenomenalnu staru terasastu kuću s pogledom na more u Dan Liriju. Umeli smo, tako, da ležimo u krevetu i gledamo brodove kako promiču preko Dablinskog zaliva, osvetljeni i melanholični u gluvo doba noći. Ležali bismo, okruženi treptavim svećama, i uživali jedno u drugome. I rođenoj sreći nismo mogli da poverujemo.

Kupili smo taj stan budzašto. Neka bakica umrla je tu, i osećalo se tako, na starost, pa nam je trebalo vremena da izgulimo rebraste tapete i žutomrki linoleum, ali dok smo to radili, mi smo samo razotkrivali jedan savršen san. Visoke tavanice, kružni prozori, palma u dvorištu ispred kuće: sve u nadmenom edvardijanskom fazonu. Uredili smo taj stan u znoju naše ljubavi, često prekidajući rad kako bismo se jebali, teatralno (kao da učestvujemo u nekoj trci), na golim podnim daskama. Cena kuće porasla je za 35 odsto u roku od godinu dana pošto smo je kupili. Otada se njena vrednost uosmostručila.

Te, prve godine našeg braka bile su jedno savršenstvo, blagoslov pravi. Život je za nas bio igra – sve je nama bila

pustolovina, čak i kad treba napumpati gume, i kad treba otići u nabavku. Mnogo smo se smejali. Dohvatili bismo se, recimo, na odeljenju sa zamrznutom hranom. Požudno bismo grizli jedno drugo u poslednjem redu u bioskopu, subotom na poslednjoj večernjoj predstavi. Od našeg savršenog braka pravili smo ironičnu predstavu. Ona je mene zvala „mužiću“, a ja nju „ženice“. I sad mi je pred očima: leži pod čaršavom, otkrivene joj gole, preplanule noge, jutro je, a ona mi tepa, dobacuje mi se dok se oblačim:

„Mužiću? Nemoj da ideš... Ženici je potrebna... pažnja.“

„O... Ali, ženice moja, već je prošlo osam, a ja...“

„Čemu žuvba, mužiću?“

Sirša nije umela (ne ume ni danas) da izgovori slovo „R“ – kod nje je riba uvek bila viba – zbog čega mi je bila još slađa i jebežljivija.

Istrajno sam napredovao u državnoj službi. Meni otkaz, u najvećoj meri, i nije pretio, pod uslovom da ne potegnem pušku u menzi, ili ne silujem nekoga u sobi s fotokopir-aparatima. I tako je mužić išao na posao, a ženica je ostajala kod kuće, ali bilo je to jedno apsolutno ravnopravno partnerstvo. Zajedno smo, u slou-moušnu, džogirali svakog jutra po parku, rosa još na sve strane. Naša jednakost bi, kako mesec odmiče, rasla, zajedno s računima koje smo mi gomilali onako veseli i nemarni. Koliko je samo struje bilo u našim zamđijanim osmesima – !!! – od toga je Elektroprivreda, jebote, mogla potrošače da snabdeva. Sve je bilo dobro da bolje ne može biti.

U trećoj godini našeg braka, dobili smo kćerku. Dušicu našu krstili smo Eli, i ona je bila pravo čudo. Slika i prilika svoje lepe majke, to je bila Eli, tako da sam ja sad bio zaljubljen u dve žene – Elina kolica gurao sam po vetrovitom

šetalištu, trajekt za Holihed je trubio, a moje se srce dizalo put neba zajedno s galebovima crnih leđa. Eli je spavala osam sati noću, iz komada, i to od prvoga dana. S njom se stvarno nismo namučili. Savršeno jedno, mirno dete, da je uramiš. Toliko nam se s njom bilo posrećilo da sam u jednom trenutku počeo da se plašim neke strašne tragedije, nekog umešno osmišljenog raspada. Ali godišnja doba u južnom Dablinskom okrugu bila su uvek tako jasno odeljena jedno od drugoga, i divna, i svako je sobom nosilo radosti koje su se unapred mogle predvideti: uskršnja jaja, kofice i lopatice, maske za Noć veštica, i sentimentalno kićenje novogodišnje jelke. Mužić, ženica i mala Elica – raj se na zemlju spustio, i mi se, u njemu, ugnezdili.

Ako je, kako su godine odmicala, breme posvećenosti naleglo na Siršina i moja pleća ma i neznatno bilo olakšano – a kad to kažem, mislim ma i *malčice* – smatrao sam da je i to zdravo. Verovatno smo osećali potrebu da se malo izmaknemo, za prst samo, od tog opsesivnog svojstva ljubavi koju smo gajili jedno prema drugom. To gotovo neprimetno opadanje bilo je, može biti, primetno tek po jedva osetnoj ironičnoj noti koja se odnekud umešala u naše razgovore. Kao, ono, na primer, kad se ja uveče vratim s posla, a ona mi kaže:

„Pa, *mužiću*?“

I kaže to s onim nekim oporim zavijutkom na kraju rečenice, s onim sarkastičnim naglaskom. Na šta joj ja odgovorim u stilu:

„Pa, *ženice*?“

Ono, naravno, završio se stari i počeo novi vek, a i rano sredovečje polako je počelo da se pomalja u našem vidokrugu, pa su nam se tako i guzice malo otromboljile. Dešava se. I, razume se, meni je oko struka počelo da se taloži salo. I, da,

neizbežno, ispoljava se tendencija ka odumiranju nepredviđenih tučačina kad u kući imate klinče. Pa ipak, i dalje smo mi bili srećni, samo na neki pomalo mirniji način, a ja ovde koristim priliku da ponovim kako je ovo priča o jednom srećnom, srećnom braku. (Lupam šakom dvaput o sto, da naglasim to.)

Što, opet, ne znači da se ponekad nisam prepuštao sećanju. Kako pa i ne bih? Mislim, kad je imala sedamnaest godina, Sirša je bila... erotsko savršenstvo jedno. Da živim hiljadu godina, nikad nikoga pozeleo ne bih kao što sam Siršu želeo tada. Bolno je to bilo, maltene, tako sam je silno želeo, bilo je to već na ivici greha bezmalo (vaspitavan sam u katoličkom duhu), to što sam mogao da zadovoljim tu žudnju za njom, po svom nahodanju, kad god hoću, na koji god način hoću, i da ta ekstaza traje toliko godina.

Ne kažem ja da ona nije lepo ostarila. I dalje je ona jedna izrazito zgodna žena. Ima ona ono nešto što je moja majka opisivala rečima: odlično se drži. Jeste ona, izvesno, malo nabacila kilažu, i teško je, nezamislivo to dovesti u vezu s onim tankim kao u laneta, tinejdžerskim udovima, ali, kao što već rekoh, ni ja više nisam Tviggi. Volimo izdašna jela od testenine s komadićima jastoga. Volimo suludo skupu čokoladu. Onu s komadićima ljute papričice i posute lavandom. I, da, povremeno, u sitne sate, imam te... napade plača. Dok se brodovi neumoljivo valjaju preko Dablinskog zaliva. Pa dobro, kad smo već krenuli da se otvaramo, da se otvorimo skroz – Sirša se navadila na pino grido, u količinama koje bi i konja oborile, da ga jebeš.

Ali srećni smo mi. Volimo se. I snalazimo se.

Pošto smo se uzeli tako mladi, a i zato što smo tako rano dobili našu divnu Eli – i dalje smo prožeti tim čudnim

osećanjem da smo dobro usklađeni s načinom funkcionisanja tinejdžerskog sveta čak i danas, kad je u taj svet kročila naša kćerka. Kao da iz tog sveta, maltene, ni sami nikad nismo izlazili, kao da i dalje znamo sve stare plesne korake dok Eli kao kugla uleće u naslagane kegle droge, muzike, mode, melanholije, samoubilačkih misli, pa, dobro, i seksa.

Ono što je u svemu tome teško, a u samoj je srži stvari: Eli sad ima sedamnaest godina, i sve što se na njoj može videti mamac je za muške. Frizura, boja kose, telesna građa. I kako ume da pogleda iskosa, i kako je promukao smeh njen, a naročito kako vrškom jezika ume, s ironičnim prezirom, da dodirne ugao usana, i ono kad iskolači oči pa se zablene u tebe, a ti to prevodiš kao:

„Je l' ti to *stvarno*?“

Ne, ni ona ne ume da izgovori R. A šetka se naokolo polugola. Vrući šortsići, pocepane farmerke, majičice do iznad pupka, a pritom je sva u pirsinzima. Tamnocrveni ruž. Čizme do butina.

E sad, imajte u vidu da ova priča neće postati ni nastrana, ni sjebana, već da ja, jednostavno, moram da ukažem na to da je ona ista kao što je Sirša bila u njenim godinama. Samo sam surovo iskren, ništa drugo. I siguran sam i sâm da u celoj toj situaciji nema ničeg neobičnog. To je, prosto, jedna od onih stvari o kojima se ne govori. Zastrašujuće često biva da naše prelepe, savršene kćeri izrastu u savršene kopije naših prelepih, poželjnih žena iz vremena prošlog, onakvih kakve su bile dok su bile mlade. I vitke. I trezne. Ima neke jezive dirljivosti u tome. Čak i na papir to staviti izgleda, nekako, naopako. Ima nekih ljudi ('bar dan, doktore Mertah!) koji bi, da to vide, pomislili: opet si nevaljao. Zato bi mi bolje bilo odmah da ispričam kako je nevolja počela. A sve se, naravno,

tiče moje mržnje prema tim momcima koji obleću oko moje lepe kćerke.

O, verujte na reč. Svaka šuša muška što je drmaju hormoni u gradu Dan Liriju dahće za našom Eli. Ali sve je ona njih rasterala, jednog po jednog, i ništa nije potrajalo duže od jednog do dva bezazlena izlaska. Sve dok na scenu nije stupio mladáni Eodan Makadam.

Povraća mi se čak i kad počnem da izgovaram grozne, samozaljubljene, štucave slogove imena tog skota. On, inače, nije njen tip, što je kod mene momentalno izazvalo zabrinutost. Njen tip – u meri u kojoj je ona dotad formirala predstavu o svom tipu – bili su oní odeveni u crno, bledu-njave puti, u osnovi depresivnog izgleda, koji stavljaju ajlaj-ner i nose kofere s gitarom, nežni kao cvetići, oni tunjavci, kržljavci u dugim mantilima, zavisni od inhalatora s antihista-minicima, oni skloni sami sebi da naude, itd, itd, ali u suštini bezazleni. Po njenom držanju znao sam da se nijednom od njih nije dala. Zna to otac – premda je to još jedna činjenica o kojima bi trebalo ćutati. Ali ćujte, počujte – uz jeku bub-nejva sudbine, na scenu stupa Eodan Makadam.

„Ej, šefe, š’a se radi?“

Ubrzo je to postao njegov ritualni pozdrav kad god bih, uveće, otvorio vrata i ugledao njega na dvbojnim ploči-cama u našem tremu. Taj pozdrav obično bi propratio tako što bi me drugarski, lako lupio po nadlaktici i pokazao mi svoj široki, zubat osmeh. Imao je sedamnaest godina, visok još malo pa 190, plavu, ravnu kosicu i rezultate stomatološ-kog poduhvata vrednog oko osam miliona funti sterlinga. Kao da je rastao na govedem mesu prve klase i punoma-nom mleku. Zgodan kao filmska zvezda, i odmah se vidi da se dobro oseća u svojoj koži. Govorio je onim grozomornim

akcentom, ni tamo ni ovamo, kao da si ga nasred Atlantika pokupio – ti klinici, kad progovore, kao da više nisu Irci – a pritom dečko masivan kao terensko vozilo; sumnje nema, taj bi 'ladno mogao da me razbije od batina. Što je, opet, značilo da ću s njim morati da idem na kartu iznenađenja.

Već posle prve dve nedelje znao sam da se tucaju. Videlo se to u njenom držanju – nije više bila mala devojčica. A šta je njena majka preduzela s tim u vezi? Otišla je do frižidera i izvadila još jednu bocu pino grida.

– Sirša, morali bismo da porazgovaramo o onom što se dešava tamo?

Greška, znam, na takve stvari treba zažmuriti. Ali ja nisam mogao... *Nisam mogao* a da ne potegnem to. Jer to me je trovalo.

Sirša i ja smo sedeli u prednjoj sobi. Tamo imamo veći televizor, tamo nam je i čajni stočić koji smo poručili preko *Uradi sam*, kao i retro kauč iz pedesetih, u mrko-narandžastoj nijansi u kojoj su naše zadnjice i leđa ostavili dubok trag – neprijatno je, svakako, to što bi se po tim tragovima reklo da su nam dupeta kao stenčuge – i bezbrojne gomile DVD-a naslagane duž zidova, gde valjda nije bilo kompleta koji se mogao kupiti, a da ga mi nismo imali.

– Pretpostavljam, znaš – rekao sam – da oni, pa... *znaš*.

– Nemoj – rekla je Sirša.

Uzdahnuo sam i izašao iz sobe. Po rasporedu koji smo napravili, Eli je koristila dnevnu sobu dole, u prizemlju; nema te tinejdžerke koja bi želela da sedi sa svojim roditeljima. Bila je pozvala dekoratera – soba je sad bila sređena u nekom lju-bičasto-crnom fazonu – i tamo joj je stajao stvarno fantastičan Ejmsov kauč, koji smo joj na aukciji kupili za šesnaesti rođendan, i ja sam sišao, da vidim šta Eodan i ona rade. Roletne su

bile spuštene, a oni su preko satelita gledali neko sranje od hip-hopa, pokriveni jorganom. Bilo je letnje več.

– 'De si, tatička – rekla je Eli.

– Ej – rekao je Eodan Makadam, pa se iscerio.

Trudio sam se da izgledam najhladnokrvnije moguće, i pokušao da kažem nešto, ali toga časa usta kao da su mi bila puna klikera. Vratio sam se u prednju sobu. Spustio sam se u veliku rupu od dupeta na svojoj strani kauča.

– Shvataš li ti – rekao sam – da oni tamo leže pokriveni jorganom?

– Mmmm-šta?

Sirša je gledala epizodu *Doušnici*, a i nos joj je bio u nekoj čašetini velikoj kao kofa, a punoj pino grida, pa je zato, valjda, umesto odgovora promrmljala te reči. Vino je pila led-ledeno – u čaši su se videli parčići smrznutih kristala.

– Mislim, pa šta li rade pod tim jorganom, jebote? Jul je mesec!

Okrenula se prema meni i dobroćudno mi se nasmešila.

– Mislim da možemo da pvetpostavimo – rekla je – da ona njemu sad tamo dvka.

– Milina jedna – rekao sam.

– Eli ima sedamnaest godina – rekla je. – Pa šta misliš, šta radi?

– To malo đubre makadamsko, *mamu* li mu...

– Pa i nije baš tako mali – rekla je Sirša. – A i zgodan momak, a?

Tu bi čovek, jednostavno, trebalo da pusti da stvari idu svojim tokom. Ali meni je u mozgu vrilo kao u košnici. Ležao sam te noći budan u krevetu, kao pod opsadom. Na pamet su mi, nasumice, padale misli koje ovde neću opisivati. Povraćalo mi se. Znao sam da je sve to prirodno. Znao sam da se

to zaustaviti ne može. Kad je svanulo nad zalivom, pokušao sam da se pomirim s tim. Ali kad sam ustao, imao sam utisak kao da sam celu noć proveo ratujući. Pomislio sam tad: možda je i bolje što je on takav, tip ragbiste, nego tamo neki tunjavko. Ako ništa drugo, možda je zdraviji.

Te večeri, posle posla, izašao sam na šetalište, i dok sam se tako šetao pored nehajnog mora, ugledao sam njih: ragbiste. Više oni, tako, oko jednog malog travnjaka, posedali oko zaklona gde se ljudi kriju kad pada kiša; neki se dobacuju loptom, a svi se grohotom smeju, i smeju, s onim govnerskim osmesima, puni testosterona. Svi imaju ravne kosice, polo majice nenametljivih boja, donje delove širokih trenerki, i unjkaju, ono, po srednjoatlantski. Među njima je i Eodan Makadam, i eno, ugledao me je, i kezi se već, spojio kažiprste kao da su cev pištolja, pa opalio u mene.

B-b-beng, čitam mu sa usana.

Ha-ha, uzvraćam osmehom.

Nije bilo sumnje da upravo ostaloj fukari podrobno opisuje šta se dešavalo ispod jorgana. Nego šta nego opisuje! A kasnije će se vratiti po još. Zvoni zvono oko deset sati: u tremu blista podvig zubne protetike. Pravo govoreći, on već kao da se u dobroj meri i preselio kod nas. Malo-malo, eto njega među nama.

– Dušo! – zacičala je Eli, pa se zaletela kroz hodnik i skočila na njega, a on ju je tu – tu, preda mnom! – uhvatio za guz.

E sad, Sirša i ja, između dve epizode iz paketa, volimo da visimo u kuhinji – to nam je, možda, i omiljen prostor, i mnogo slatko opremljen, pun onih starovremskih sranja, ali taman toliko da duša to može da svari. Aga šporet. Kameni lonci iz Pulje. Krst svete Brigitte napravljen od autentične trske iz zapadne Irske, da dobije šmek domaće

radinosti. Da dobro prezalogajimo i, ono, prepustimo se dobrim kuhinjskim vibracijama? Pa jes', ali kako kad evo nama zavojevača: nadiru Eli i Eodan. Osamnaest puta u toku noći izlazili su oni iz svoje sobe i jurišali na frižider. Sirša bi se samo osmehivala, nežno, dok bi oni tamanili humus, maslinke, tortilje, suhomesnate proizvode, plavi sir, sladoled, čokoladu s lavandom iz *Falon & Birna*. Posmatrao sam ja tog skota s kuhinjskog ostrva – prosto je nestvarno bilo kako taj guta klopu.

– Daju li tebi išta da jedeš kod kuće, Eodane? – upitao sam ga oporo.

Prasnulo je u smeh, pa izvadio pakovanje od šest jogurta *peti filu*, pa se vratio kauču i jorganu u mojoj maloj sobi. U prolazu je, kao fol, krenuo pesnicom da me mune stomak.

– Opanan lik ovaj naš matori – rekao je on, pa mi razbaurušio kosu, to jest ono malo nje što mi je preteklo.

Kasnije, u našoj sobi, okrenuo sam se prema Sirši:

– Ponaša se prema meni kao prema poslednjem šljamu – rekao sam.

Sirša je bila zamrznula na ekranu scenu iz *Doušnika* s gejem ubicom Omarom, zato što je trzala na njega. U poslednje vreme bila se budila usred noći uzvikujući njegovo ime.

– I, šta ćeš s tim u vezi da pveduzmeš? – rekla je.

– Znam da se tucaju – rekao sam. – Mogu to, jednostavno, da... nanjušim.

– Tvebalo bi o tome da povazgovaraš s doktovom Mevtahom – rekla je ona.

– Na šta tačno misliš?

– Na kognitivnu tevapiju, jebote – rekla je. – Na to da tveba da počneš lekove da uzimaš. Šta je ovo, opet nevnni slom neki?

Činilo mi se da po celoj kući čujem njega – kako mljacka. Znete ono ponekad, u avionu, kad vam je ono nešto čudno u ušima, a oni vam ćušnu one poslužavnike s hranom, i vi žvaćete, i čujete pokrete sopstvenih vilica, glasno, kao na struju, i to je, baš ono, jako neprijatno? E, meni se činilo da to non-stop slušam po kući...

Eodana!

Kako žvaće!

Osim toga, koristio je klonju u prizemlju, ispod stepeništa, i, naravno, pišao je kao rasni pastuv. Sirši je sve to bilo divno, i sve je češće pominjala kako se njoj čini da je Eodan dobar frajer, još malo pa kao Omar. Ko, onaj rmaplija, a lep kao anđeo, što liči na razbacanog pevača u horu koji bi mogao medveda da razbuca? Jeza da te uhvati, jebote.

A onda je leto uhvatilo maha, i nastupio je toplotni talas. Mi, inače, održavamo baštu i imamo divnu senicu – ukrašenu raznim onim sranjima iz Tunisa koje smo nakupovali kod gubavaca u Zarzisu – s koje se pruža pogled na travnjak iza kuće. Za vreme tog toplotnog talasa, Eodan i Eli zaposeli su taj prostor. Posmatrao sam ih iz kuhinje – ja sam čistio škampe dok je Sirša umešno tucala seme od korijandera i seckala koru od limete za salamuru. Eli se, licem nadole, bila opružila na ležaljci, u string bikiniju, a on je seo na ivicu ležaljke pa joj onim prstima velikim kao kobasice razvezao gornji deo bikinija, pa nežno sklonio bretelice od bikinija u stranu. Onda je uzeo bočicu s losionom, štrcnuo malo na dlanove, pa počeo da joj utrljava losion, supersporim pokretima, kao da su na jebenom porno setu. Kroz otvoren prozor čuo sam njene grlene, tanušne uzdahe, i lepo sam zapazio kad se okrenula prema njemu, sva puna ljubavi; on se nagnuo, šapnuo joj nešto, a ona zacičala.

– Gledaj šta sad sledi – rekao sam Sirši. – Ima to da urade ovde, pred nama.

– A šta je ona – kaluđerica?

– Dosta mi je ovoga – rekao sam.

Bacio sam one škampe u sudoperu i izjurio iz kuće. Kupio sam cigarete prvi put posle šest meseci i pripalio jednu odmah tu, na platou ispred *Topaza*. Popušio sam je, pa krenuo šetalištem. Prošao sam pored onog mesta gde su se ragbisti krili od kiše, sada tamo nije bilo nikoga, ali sam primetio više grafita nažvrljanih na zadnjem zidu zaklona. Prišao sam da vidim šta piše.

Nadimci, pa nešto o suparničkim ragbi timovima iz drugih škola, pa ovaj voli onu, pa ona voli – ???, ali tu je, krupnim slovima, pisalo i ovo:

ELI P. NAJBOLJE PUŠI

P-U-Š-I! I još P! Morali, dakle, prvo slovo prezimena mog mrtvog oca, Prendergast, da ubace! Tri puta sam žustrim korakom prepešačio pristanište, tamo i natrag. Predivno letnje večer, puno sveta je bilo, na sve strane prijatelji i komšije – ali ja na njih uopšte nisam obraćao pažnju; štrapacirao sam tako, mašući rukama, i škrgutao zubima, a i plakao malo (mnogo), i popušio celu paklicu.

Lepo sam mogao sebi da predočim šta će misliti komšije:

Pogledaj ga, razbija opet, je l' da?

Kasnije, u sobi:

Eodan je u međuvremenu otišao kući, i ja čujem *tunk, šlunk, vumpf* – to njena muzika gruva sa sprata, a Sirša, opet, prešla u onaj fazon „motri na muža“; bila je sad bogzna kako brižna i predusretljiva.

– Mislim, dušo – rekla mi je – da možemo da pvetpostavimo da to, ono kao, nije on lično napisao.

– Džentlmen pravi! – uzvratilo sam ja na to. – Ali, sve i da nije, ipak je lajao svašta, zar ne? A tebi uopšte ne smeta što ona...

Nisam mogao da završim tu rečenicu.

– Ona ima sedamnaest godina, Džonatane.

– Moramo da porazgovaramo s njom.

– Koješta. I, šta da joj kažemo? Da ne bi trebalo da puši?

– Sirša, molim te...

– Pa i ja sam pušila sa sedamnaest.

– Čestitam.

– Kao što i sâm dobro znaš.

– Ali ja nisam lajao naokolo, zar ne? Držao sam to za sebe!

– Samo pusti to, Džonatane...

I te noći jedva da sam oka sklopio. U glavi mi je neprestano zujalo. Zvučalo je to kao da unutra imam neonsku sijalicu koja se pokvarila. Opet su počele da naviru slike, a možete i zamisliti kakve:

Eli, silazi niz stepenice.

A veliki Eodan Makadam – ! – s kežom na licu.

Sutradan ujutro ušao sam u njenu sobu. Rekao sam sebi: jebiga, ima da budeš jak. Razgovaraćemo o Poštovanju, s velikim „P“. O poštovanju prema njoj samoj, prema njenom domu, prema njenim roditeljima. Prema jorganima. Pokucao sam dvaput, odsečno, gurnuo vrata, i tačno osetio kako mi se čelo zateglo od osećanja da činim pravu stvar (ili od čega već), a onda sam ugledao nju, kako rida na razvašarenom krevetu.

Da se ubiješ!

Kad Eli plače, meni nuklearna bomba u utrobi eksplodira.

– O, bebice moja! – zavapio sam. – Šta je sad?

Bacio sam se i ja na krevet. Toliko o razgovoru o Poštovanju. Eodan je dobio oralno zadovoljenje i otperjao. Go-to-vo.

Neutešna je bila. Bilo je to najgore subotnje jutro svih vremena u našoj kući. Što samo po sebi kazuje više nego dovoljno. Eli je bila čas gnevna, čas uplakana, a ona se, kad je nešto potrese, užasno ponaša, anđeo tatin. Počelo je odmah, za doručkom:

Sunčana subota, bogomdana, svi u pidžamama – trebalo je to da bude čisto savršenstvo. Sirša je sedela za kuhinjskim ostrvom i tresla se dok je jela finu ovsenu kašu s acai bobica i odbrojavala sate pre nego što će opet početi da se naliva pino gridom. Ja sam iz pakovanja strugao neki budi-bogsnama premaz boje Van Gogovih suncokreta i mazao ga na parče prepečenog hleba. Eli bi se čas zajapurila od srdžbe, čas bi ridala, proizvodeći zvuk nalik kornjači s nekom plućnom bolešću.

– O, daj, Eli, molim te – rekao sam joj. – Pa to je trajalo samo, ono kao...

– Jedanaest nedelja! – zavapila je ona. – Jedanaest nedelja svog života sam, jebote, dala tom smvadu!

– Vidi, dušo, znam da tebi to sad tako ne izgleda, ali prebolećeš ti to, i možda tako bude i najbolje, i...

I možda će malo-pomalo izbledeti njena reputacija dobre pušačice, pomislio sam, ali nisam to rekao.

– Šta je ovo? – rekla je ona.

U ruci je držala pakovanje muslija.

– Pakovanje muslija – rekao sam ja.

– Ne, nije – na to će Eli.

I zaista, bio je to proizvod iz sopstvenog asortimana jednog lanca srednje velikih supermarketa – retka anomalija.

– O, Eli, ali dobro je, probaj, vrlo je ukusno zapravo...

Okrenula je pakovanje naopačke i prosula musle po podnim pločnjama od krečnjaka zbog kojih su se seljaci, odričući se svakog dostojanstva, grbili po okrugu Kler.

– Ovo nisu *pvave* cevealije – rekla je. – Šta je ovo, ono kao, imitacija *cevealija*?

I krenula je, lagano, bosim nogama da gazi one musle po podu. Prilježno ih je mrvila, postojanim ritmom, kao što one francuske seljanke gaze po grožđu, ili one ribe po sobnom trenažeru.

– Hoću da mi se v-vati – rekla je.

– O, Eli, vidi, mislim...

– Hoću da mi se Eodan v-vati.

Prišla mi je i uhvatila za revere pidžame.

– I da mi se v-vati odmah!

Pao sam na kolena i obgrlio je oko struka.

– Ali suludo je to! – povikao sam.

Generalno govoreći, kad u životu uhvatite sebe kako izgovarate rečenicu –

„Ali to je suludo!“ – odmah vam biva jasno da se stvari u skorije vreme neće popraviti. Bilo je pola deset ujutro, ali Sirša više nije fermala ništa živo, već je otišla do frižidera i izvadila čep iz polupopijene boce pino grida. Zubima.

Tako znači! Nov razvoj događaja!

Mene su poslali da pričam s Eodanom Makadamom kao muškarac s muškarcem. On je, naravno, u međuvremenu isključio telefon – do sedamnaeste godine oni su već pravi eksperti za taktike izbegavanja. A Eli nije mogla i nije htela toliko da se ponizi pa da ode sama da ga potraži. Sirša, opet,

jedanaest meseci nije izlazila iz kuće osim kad treba ići na transfuzije krvi *Vida Pura* (tm), tretmane toplim kamenom *Dakota* i fitnes program *Telo za plažu* (to je batalila). Sve je, dakle, spalo na mene. Moje je sad bilo da vidim u kakvom je raspoloženju, kakvi su mu motivi, kakve namere. U suštini, moje je bilo da ga privolim da se vrati. I Sirši je bilo jednako stalo do toga da se on vrati koliko i samoj Eli. Ipak je to mlado muško, a ona je volela da joj se tako nešto mota po kući.

Ispostavilo se da Makadam radi subotom. O, pa dobro, pomislio sam, ima da bude ponizan – čim je subotom na poslu! Radio je u skladištu *DIY*-a na Nas Roudu. Seo sam u volvo i – pali. Pustio sam usput motivacioni CD. Nguta Ba'al, zambijski guru, majstor za samopouzdanje, govorio mi je svojim punim, medenim, milozvučnim glasom, pričao kako u meni tinja ratnički žar i obitava duh geparda. Na to sam malo (mnogo) otplakao. Imao sam utisak da sam jak, i odvažan, i srca kamenoga, ali to osećanje bilo je prolazno, kao svetlost u zalivu. Saobraćaj nije bio gust, ali je zato uterivao strah u kosti. Kola su izletala na raskrsnicama naglo, proklizavajući. Niotkuda su iskršavali kamioni, a zvuk njihovih auspuha bio je, nekako, zastrašujuće pojačan. Pešaci su izgledali kao da su iz nečijeg košmara ustali. Svima su kose izgledale čudno. Vozio sam se kroz južni deo grada, stegao sam volan i nastojao da ne zaboravim da treba disati iz stomaka. Volvo je režao kao atentator dok sam ulazio na parkiralište *Uradi pravu stvar!* Pokušao sam to da odigram kao da sam običan neki lik, čovek koji je, jednostavno, u subotu izašao u kupovinu, ali smesta mi je bilo jasno da želim da se popnem na reklamu prodavnice i strgnem odozgo taj usklik –

!

– iz *Uradi pravu stvar!*

Dojurio sam – dojurio! – do ulaza, ali džaba mi to; automatska vrata nisu moje prisustvo registrovala kao prisustvo ljudskog bića. Zato sam morao da načinim jedan koračić unazad pa opet da priđem vratima – ona, međutim, ni sad nisu htela da se otvore – pa sam uzmakao puna tri koraka, četiri, i opet krenuo ka vratima, ali ona opet neće, i onda ja, onako posramljen, podignem oči prema nebu i zapazim da su slova znaka *Uradi pravu stvar!* tako već rasklimana, jedva pričvršćena, na običnim šrafovim, što me je dodatno podjarilo – to, što je sve bilo bofl, čak i taj znak. A onda se pojavio neki što subotom ide u kupovinu, i vrata su se samo razmakla pred njim, pa sam i ja kročio u njenu unutrašnjost, sledeći vazдушnu maticu njegove normalnosti.

Onda sam tumarao po hodnicima, tražeći Eodana Makadama. U tom nepreglednom skladišnom prostoru menjali su noć za dan, jezovito je bilo pod neonskim svetlima dok sam se šunjabo pored rafova s bojama, kanalizacionog materijala, metli i šarki, eksera, mišolovki i laminata, kad je neko jadjikavo, poluprigušeno kevtanje počelo da mi se otima iz grla, i svaki taj što subotom ide u nabavku, a pored kojeg sam prošao, zblanuo bi se kad me ugleda. To mesto bilo je prostrano kao pet-šest spojenih fudbalskih igrališta, a zaposleni su nosili žute kombinezone, tako da znaš kome da priđeš, da pitaš, i tako sam i ja, naposletku, navrh jednog takvog kombinezona ugledao plavu, ravnu kosicu, megavatski osmeh i snažne vilične mišiče, one što žvaću da ti se krv sledi u žilama.

– Eodane!

Onaj osmeh se okrenuo prema meni, i bio je tako širok da sve crte njegovog lica toga časa postadoše neprepoznatljive, pa je i meni pred očima u tom času bio samo onaj uskličnik –

!

– iz *Uradi pravu stvar!* Ali zato, kad se usredsredio na mene, zamro je i taj osmeh, ali smesta, toga časa.

– Džonatane?

Prišao sam mu, nasmešio se, pa mu nežno spustio ruku na rame.

– Možemo li da porazgovaramo, Eodane?

– Naravno, čovek, mis'im...

Retka je pojava u savremenom životu da ti se ukaže prilika da kažeš stvari koje zaista osećaš. Kao u klopku smo uhvaćeni – svi mi – zaklonjeni tim bleštavim nanosom ironije. Ali te subote, u najpustijem delu *Uradi pravu stvar!* – tamo gde se prodaje unutrašnja zidna izolacija – Eodan Makadam i ja diskretno smo čučnuli, i ja sam progovorio iskreno, i moćno, pravo iz srca.

– Slušaj – rekao sam – znam za to pušenje. To je savršeno normalno. I meni su pušile kad sam imao sedamnaest godina. Nisam to objavljivao preko televizije, a i *pismeniji* sam bio, ali sam...

Pokušao je da se uspravi, da pobegne, ali u meni se probudila ta neka čudna životinjska snaga (podigli ste obrve, doktore Mertah), i čvrsto sam kandžama stezao njegovo koščato rame, a pogledom sam mu, kao laserom, pržio zenice, i on se poplašio taman koliko treba, lepo se videlo.

Rekao sam:

– Eli Prendergast, ili bi, možda, trebalo da kažem *Eli P*, najlepša je devojka u ovom gradu. Pa ona je, jebote, anđeo pravi. Budeš li je povredio, ja ću te ubiti. Kažem ti to sad odmah, da ne kažeš posle da nisi dobio šansu.

Opalio sam mu šamar. Manijački sam ga roknuo, da zabridi. Pričao sam mu o tome kako je mladost prolazna. Rekao sam

mu da on i ne shvata koliko će brzo sve to proći. Rekao sam mu kako je u mom slučaju bilo. Pričao sam mu o tami koja tako brzo počne da curi kroz pukotine života. I prizorima kojima sam prisustvovao, o tome sam mu govorio, i o glasovima koje sam čuo. Od straha je zaplakao. Pričao sam mu kako moju ženu noću more zle vile – o, samo je poteklo iz mene! – i kako je za mene Eli božanstvo kojem se treba klanjati, te da ću je štititi dok sam živ.

– Imam dijabetes tipa 1! – jecao je on. – Ne mogu ja ovakva sranja da podnosim!

Ali ja sam krenuo bio da ga zatrpavam, i nisam mogao da stanem. Doveo sam ga do samog bezdana očaja, pa još krenuo da ga provodam malo, da vidi kako je. Pretnje koje sam mu upućivao bile su uvijene, a zbog blaženog osmeha koji mi nije silazio s lica ostavljale su još čudniji utisak. Rekao sam mu da očekujem da se u tremu moje kuće nacрта u osam uveče, u trenerci i onoj polo majici *Aberkrombi & Fič*. Ali pre toga će morati da obavi jedan posao. Pridigli smo se, i ja sam ga uhvatio za kragnu, pa ga poveo ka rafovima gde stoje boje – subotnji kupci su gledali, osoblje u žutom je gledalo, ali niko nam nije prilazio – i ja sam mu pokazao belu farbu, i koliko je tamo ima, i kako je jeftina, i najavio mu da ću u sedamnula-nula biti kod onog kišnog zaklona.

Onda sam ga pustio. Prikupio sam nekako ono malo smirenosti što mi je bilo ostalo, pa rekao:

– Slušaj, Eodane, mi danas posle podne idemo u nabavku... Mogu li nešto posebno da uzmem za tebe? Vas dvoje, ono beše, volite one filete od lososa u vakumiranom pakovanju?

Ostavio sam ga bledog kao kreč i skroz smekšalog. Još malo sam bazao između rafova, ispuštajući u hodu one sitne pobjedničke zvuke nalik lavežu. Subotnji kupci izbegavali su

moj pogled, sklanjali mi se s puta, a ja sam onda počeo da lajem glasnije malo. Kad sam već tu, palo mi je na pamet, što ne bih uzeo par stvari?

I tako sam kupio merdevine na sklapanje i stolarski čekić.

Automatska vrata odmah su prepoznala moje prisustvo, i tako sam se obreo napolju, u suncem blagosloven podnevni sat. Oslonio sam merdevine na zid prodavnice i rasklopio ih, pa se popeo sa stolarskim čekićem, opušteno. Dovoljno je bilo pet-šest većih pokreta da odglavim onaj uskličnik

!

iz natpisa *Uradi pravu stvar* i brižljivo ga ćušnem pod mišku – lagan je bio uskličnik kao perce – a onda sam sišao. Prošetao sam se preko parkirališta. Položio sam, pažljivo, uskličnik na asfalt ispred volvoa – namera mi je bila da ga pregazim i smrskam u paramparčad – ali onda pomislih: ma, ne, bolje to natenane. I onda sam kleknuo i počeo, lagano, čekićem da čukam taj komad plave plastike u obliku

!

sve dok plastika nije počela da puca, dok se nisu pojavile tanušne linijice, koje su se onda spojile, sve dve po dve, i tako se u jednom trenutku cela površina tog

!

pretvorila u prelep mozaik, nalik onim jedva vidljivim puteljcima na nekoj staroj mapi – onima što razgraničavaju napuštena polja, propala kraljevstva, jedan izgubljeni svet – i bio sam spokojan kao ptica što, preko tih polja, mirno brodi kroz jutarnji vazduh.

Tad su stigla policijska kola.